

”Dom står ju för rätt och fel och vi står ju för vård och stöd”

– En kvalitativ studie om samverkan mellan polis och socialtjänst som arbetar med ungdomar i kriminalitet

Av: Caroline Seyfali &

Ebba Warntoft

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)

VT 2013

Handledare: Johan Cronehed

Innehåll

1. Problemformulering	4
1.2 Syfte	5
1.3 Frågeställningar	6
1.4 Definitioner	6
2. Tidigare forskning.....	7
2.1 Förutsättningar för samverkan.....	7
2.3 Kritiskt förhållningssätt.....	8
3. Lagstiftning och samverkan.....	9
3.1 Polislag (1984:387)	10
3.2 Socialtjänstlag (2001:453).....	11
3.3 Sekretessbestämmelser vid samverkan.....	13
4. Teorier	13
4.1 Samverkansteori	13
4.2 Organisationsteori.....	15
4.2.1 Det strukturella perspektivet.....	15
4.2.2 Human Resource – perspektivet.....	17
5. Metod.....	18
5.1 Metodens tillförlitlighet	18
5.2 Urval.....	19
5.3 Tillvägagångssätt	20
5.4 Genomförande av intervjun.....	21
5.5 Ansvarsfördelning	22
6. Etiska överväganden.....	22
7. Resultat.....	23
7.1 Samverkan	23
7.2 Möjligheter och begränsningar med samverkan.....	24
7.4 Myndigheternas olika arbetssätt och ungdomssyn.....	27
7.5 Förståelsen för den andra professionen vid samverkansarbete	30

7.6 Skillnader i arbetstakt – en påtaglighet i samverkansarbetet.....	31
8. Analys.....	33
8.1 Möjligheter och begränsningar med samverkan.....	34
8.2 Sekretess mellan myndigheterna – en svårighet vid samverkan	35
8.3 Myndigheternas olika arbetssätt och ungdomssyn.....	37
8.4 Förståelsen för den andra professionen vid samverkansarbete.....	39
8.5 Skillnader i arbetstakt och språk – en påtaglighet i samverkansarbetet	40
9. Sammanfattning & avslutande diskussion.....	40
10. Referenser.....	41
10.1 Böcker	41
10.2 Offentliga utredningar	42
10.3 Internetkällor	42
11. Bilagor.....	43
11.1 Bilaga 1	
11.2 Bilaga 2	

1. Problemformulering

Ungdomar i kriminalitet är, och har länge varit, ett omdebatterat ämne i det svenska samhället (Estrada, 2010). Det blir ofta stora rubriker i tidningarna när någon eller några ungdomar begår brott. Synen på ungdomarna som begår brott är beroende av den samhällskontext och den tid som råder. I Sverige har den allmänna synen på ungdomar i kriminalitet gått från att ha varit en bild av en ungdom som fallit offer för sin uppväxt, till att ha blivit en ungdom som framställs som kall, okänslig och som själv valt att begå brott (ibid.). I och med den förändrade framställningen av och synen på ungdomen, har åtgärderna för vad som ska göras åt ungdomar som begår brott, varierat över tid (ibid.). Vi blev intresserade av att undersöka hur arbetet från samhällets sida kring ungdomar i kriminalitet ser ut i Sverige idag. Från år 2002 har polis och socialtjänst en lagstadgad skyldighet att samverka för att hjälpa ungdomar i kriminalitet (Socialtjänstlag 2001:453, Polislag 1984:387). Sedan dess har samverkansarbetet mellan olika myndigheter kring barn och ungdomar utvecklats (Socialstyrelsen, 2007). I samband med det lagstadgade kravet och den utveckling som har skett inom området, har även förväntningarna på samverkansarbetet höjts och det har i sin tur lett till att det nu finns ett flertal forskningsstudier om samverkan (ibid.). Ämnet är viktigt och aktuellt vilket är orsaken till att vi vill titta närmare på samverkansarbetet.

Samverkansarbete börjar många gånger som samverkansprojekt. Under 1980- och 90-talen startades ett flertal samverkansprojekt med stora förväntningar på ett förbättrat samarbete mellan olika organisationer (Germundsson, 2011). Samverkansarbetet visade sig dock vara svårare än förväntat och de förhoppningar och förväntningar som funnits om att det skulle lösa problemen försvann. Istället framkom att samverkansarbetet bidrog till nya problem (Danermark, 2004). Trots detta finns samverkanskravet för polis och socialtjänst fortfarande kvar i lagstiftningen (Socialtjänstlag 2001:453, Polislag 1984:387) och förespråkas än idag. Motiveringen till detta är att målgruppen som det samverkas kring ska få den hjälp de behöver och inte ”hamna mellan stolarna” på myndigheterna (ibid.).

Då polisen och socialtjänsten är två olika organisationer med olika uppdrag och regelverk kan samverkansarbetet tendera att bli splittrat och svårt att ena (Danermark & Kullberg, 1999 samt Riksstyrelsen et al. 2007). Uppdelningen kan förstås som ett uttryck för specialiseringen i vårt svenska samhälle. Detta kan vi se inom socialtjänsten där behandling och försörjning är uppdelade på olika enheter i vissa kommuner. Det går därmed att skönja en motstridighet mellan den specialiseringstrend och det samverkanskrav som finns idag. Vi ser att det finns

svårigheter med samverkan inom den egna organisationen exempelvis socialtjänsten, och att det därför kan bli ytterligare svårigheter vid samverkan med andra organisationer, såsom med polisen. För att samverkan ska vara en möjlighet krävs det att samverkan fungerar även på en organisatorisk nivå. Zygmunt Bauman (2002) diskuterar i sin bok *Det individualiserade samhället*, den individualisering som skett i vårt samhälle under senare tid. Bauman (2002) skriver att samhället allt mer gått från att ha varit mer enat till att bli mer uppdelat och individualiserat. Han menar att samhället får en större brist på offentliga rum och att ansvaret för samhällsproblem som till exempel fattigdom, missbruk eller kriminalitet inte längre ligger på det gemensamma samhället utan på den enskilda individen. Han menar även att den individualisering som allt mer tagit plats i samhället skapar ensamhet hos människor och att det blir allt svårare i samhället att hantera gemensamma svårigheter. I takt med detta har samhällets uppgift gått från att ha försvarat den privata autonomin till "...att försvara den försvinnande offentliga sfären eller snarare återinreda de offentliga rum som håller på att tömmas..."(Bauman, 2002:131-132). Enligt Månsson menar Beck och Giddens att i takt med att individualiseringen, där människor allt mer förväntas ansvara för sina egna liv och sin egen lycka, ökar också användandet av experter i samhället (Engdahl, 2006). Beck och Giddens kallar detta för "risksamhället". I risksamhället förväntas människor ta vara på sig själv och själva lösa sina problem. De står inför ett stort antal valmöjligheter där de behöver välja vilka experter de ska vända sig till (Månsson, 2007). Samhället kan sägas ha, i takt med de ökade valmöjligheterna, "delats" i flera olika mindre, mer specialiserade områden istället för att vara enat. Vi menar att det förefaller att finnas en paradox mellan det rådande samhällets individualisering-och specialiseringsutveckling, samt det krav som anges i lagen på att olika myndigheter ska samverka. Vi har i och med denna motsättning i samhället, samt de svårigheter som finns med samverkan enligt den tidigare forskningen (Germundsson 2011, Basic 2012, Danermark 2004), valt att ägna denna kandidatuppsats åt att undersöka hur samverkan mellan socialtjänst och polis i en kommun gestaltar sig och hur den fungerar när det gäller ungdomar i kriminalitet.

1.2 Syfte

Syftet med denna kandidatuppsats är att undersöka hur poliser och socialarbetare upplever att samverkan mellan socialtjänsten och polisen kring ungdomar i kriminalitet fungerar i en mellanstor kommun. Vi ämnar i vår kandidatuppsats använda oss av vetenskapligt baserad teoribildning avseende just samverkan, för att utreda detta fenomen på den organisatoriska

nivån. Detta tänker vi göra genom att använda oss av samverkansteori och organisationsteori samt de frågeställningar som ställs nedan.

1.3 Frågeställningar

1. Hur ser samverkan ut mellan polis och socialtjänst när det gäller arbetet med ungdomar i kriminalitet i en mellanstor kommun?
2. Vilka eventuella möjligheter och begränsningar finns det vid samverkan mellan polis och socialtjänst?
3. Hur framkommer motsättningen mellan samverkanskravet och det allt mer specialiserade arbetsformerna i samhället, i den empirin vi får fram?

1.4 Definitioner

Grundtanken med vår studie var att intervjua yrkesverksamma socionomer och poliser. Det visade sig att de som arbetade med uppsökande verksamhet (i den kommun vi undersökte) med ungdomar i kriminalitet, inte var utbildade socionomer utan hade andra utbildningar såsom, behandlingspedagog och socialpedagog. Vi kommer därför inte att kalla dem socionomer utan socialarbetare. Med socialarbetare i denna kandidatuppsats syftar vi personer på de personer som jobbar med socialt arbete i form av uppsökande verksamhet anställda av socialtjänsten.

En annan respondent vi hade var socionom och anställd av socialtjänsten i kommunen. Hen hade ett nära samverkan med polisen och hade till skillnad från dem andra myndighetsutövning. För att skilja hen från de andra socialarbetarna kommer vi härnäst benämna hen som socialsekreterare. Vi vill klargöra att de alla är anställda av socialtjänsten med syfte att jobba med ungdomar i kriminalitet, därmed anser vi att de går under samma organisation underställda socialtjänsten.

Vi har valt att benämna målgruppen som ”ungdomar i kriminalitet” detta för att inte stigmatisera genom att skriva exempelvis ”kriminella ungdomar”. Vi menar att kriminalitet är något man befinner sig i och inte någon personlig egenskap.

Med ungdomar menar vi personer mellan 12 och 18 år. Definitionen grundar sig i att det var den målgrupp som respondenterna arbetade med.

Den definition vi har valt att använda oss av är Danermarks (2005:15) definition av samverkan, som lyder:

”... medvetna målinriktade handlingar som utförs tillsammans med andra i en klart avgränsad grupp avseende ett definierat problem och syfte”

2. Tidigare forskning

För att få en helhetsbild av forskningsområdet har tidigare forskning och dess resultat använts. Genom dessa studier kan resultaten i denna kandidatuppsats bättre förstås. De studier som redovisas nedan är: *Samverkan och gränser - studier av samverkansprojekt i offentlig sektor* av Mikael Löfström (2010), *Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa* av Rikspolisstyrelsen, Socialstyrelsen och Skolverket (2007), *Samverkan blir kamp – en sociologisk analys av ett projekt i ungdomsvården* av Goran Basic (2012), *Samverkan – välfärdsstatens nya arbetsform* Berth Danermark och Christian Kullberg (1999) samt *Det socio-polisiära handlingsnätet – om kopplingar mellan polis och socialtjänst kring ungdomars kriminalitet och missbruk* Disa Malm Edvall (2012). Samtliga forskningsstudier är svenska. Vi valde att endast använda oss av svenska studier då appliceringsbarheten på utländsk forskning inte skulle vara så hög med tanke på att dessa länder har andra former av organisationer och lagssystem än Sverige.

2.1 Förutsättningar för samverkan

Rikspolisstyrelsen, Skolverket och Socialstyrelsen (2007) påvisar med sin studie att en enad och stark styrning är grunden för att samverkan ska fungera långsiktigt och inte bara på ett kort och personbundet plan. Vidare framhålls även att det krävs en struktur som kan övervinna de hinder som kan finnas till exempel i skilda regelverk (ibid.). Detsamma skriver Mikael Löfström,(2010) och menar därför att nya gränser måste formuleras inom organisationen, vilket innebär att de gamla gränserna kanske måste omformuleras. Detta, menar Löfström (2010), kan skapa en osäkerhet som ibland bidrar till att man vänder sig till sin ursprungliga hemorganisation för att lösa konflikter eller förstå problem. I och med detta tydliggörs gamla gränserna för den egna organisationen. Detta blir ett hinder för att nya konstruktioner ska kunna bildas och för att samverkan ska kunna verka också i praktiken (Löfström 2010). Flera studier påvisar att det är en förutsättning att det finns gemensamma mål, att organisationerna som samverkar strävar efter samma resultat samt att

organisationerna måste bli bättre på att kommunicera så att de kan öka samsynen och övervinna de hinder som finns i form av skilda kunskapsbakgrunder och ideologier (Riksstyrelsen et al.2007, Lofström 2010, Danermark & Kullberg 1999).

2.2 Svårigheter med samverkan

Goran Basic (2012) visar i sin studie att samverkansprojekt oftast innebär konflikter organisationerna emellan och att klienterna därmed blir åsidosatta. Han har också kommit fram till att konflikterna, organisationerna emellan, är något som kan påverka klienterna genom att samverkansarbetet i sig tar mycket tid. Basic (2012) skriver även att det kan konstateras utifrån hans empiri att klienterna löper en betydande risk att hamna utanför samverkansarbetet även om klienterna i starten av samverkansprojektet ställs i centrum. Han sammanfattar också att den tidigare forskningen oftast är enig om att samverkan myndigheter emellan är svår att åstadkomma och att forskningsresultaten oftast är präglade av osäkerhet kring effekterna för de berörda klienterna. I Basics (2012) studie framkom att de mellanorganisatoriska konflikterna som uppstår oftast präglas av att de människor som arbetar i projekten skyller svårigheterna på varandra och varandras organisationer. De menar att de själva är samarbetsvilliga men att den andra organisationen inte är det och vice versa (Basic, 2012). Berth Danermark och Christian Kullberg (1999) menar att samverkan blivit som en trend i samhället men att den samtidigt innebär ett flertal hinder. Främst menar de att det finns en seghet från organisationer vid förändringar. Olika regelverk kan motsätta sig varandra och därmed försvåra eller helt hindra att samverkan kan förekomma. Det finns en risk att organisationerna har olika mål med samverkan, detta skapar i sin tur ett splittrat arbete, vilket inte gynnar samverkansarbetet (Riksstyrelsen et al. 2007). En annan svårighet som författarna påvisar i sin studie är att det kan finnas en motvilja till att samverka, från den enskilde professionelle. Även om det finns fördelar på ett strukturellt plan med samverkan, rent organisatoriskt, så kanske inte alltid den enskilde professionelle kan se fördelarna med samverkan i sitt arbete (Danermark & Kullberg, 1999). Det är därför viktigt att redan under grundutbildningen förbereda för samverkansarbete genom att till exempel lära ut olika myndigheters lagmässiga, kunskapsmässiga och organisatoriska förutsättningar (ibid.).

2.3 Kritiskt förhållningssätt

Disa Malm Edvall (2012) ställer sig kritisk till samverkan mellan polis och socialtjänst. I

hennes studie har det framkommit att samverkan mellan dessa myndigheter egentligen inte rör så många ungdomar i realiteten utan att samverkansarbetet egentligen ligger mer på en lokal nivå än på en individnivå (Edvall, 2012). Studien framhåller också att det egentliga arbetet (främst vad det gäller individnivån) innebär informationsöverföring och kartläggning av ungdomarna. I och med studiens resultat diskuterar Edvall (2012) konsekvenserna av detta. Hon ställer sig kritisk till detta och menar att socialtjänsten tappar sitt syfte av att ge stöd och istället allt mer börjar utföra ett arbete som liknar polisens brottsutredande arbete. Hon tar även upp den nya sekretessbrytande lagen som hon menar är ett led i att socialtjänsten allt mer hjälper polisen med uppgifter till brottsutredningar. I och med att socialtjänsten lämnar ut uppgifterna kring ungdomarna används uppgifterna till något annat än vad de var ämnade till från början, det vill säga att ge stöd och hjälpa ungdomarna ur kriminalitet. Parallellt tar Edvall (2012) upp den historiska utveckling som har skett vad det gäller polisens arbete. Hon menar att synen på kriminalitet har förändrats från att ha varit ett samhällsproblem till att ses som ett individproblem. Samtidigt menar hon att polisens arbete blivit allt mer ett servicearbete där polisen ska skydda samhället från brott och kriminella. Edvall (2012) menar att denna utveckling även påverkar socialtjänsten och att samverkan lutar allt mer mot kontrollarbete av ungdomarna än att ge stöd och hjälp.

3. Lagstiftning och samverkan

I detta avsnitt kommer den lagstiftning som finns vad gäller polis och socialtjänst samt samverkan mellan dessa myndigheter att presenteras. Detta redovisas för att skapa en bättre förståelse avseende de uppdrag och mål som polis och socialtjänst har. I propositionen som följer nedan har den problematik som finns kring vem som ska hjälpa ungdomar som hamnar eller riskerar att hamna i kriminalitet uppmärksammas och regeringen betonar att samverkansarbetet kan vara en nödvändighet för att dessa ungdomar inte ska hamna utanför och inte få den hjälp som de behöver.

”Regeringen vill framhålla att även om varje myndighet i grunden har som uppgift att sköta sitt sektorsansvar måste strävan vara att utnyttja de samlade resurserna maximalt och att vid behov samverka om de individer som riskerar att befinna sig i gränslandet mellan myndigheter och deras ersättnings- och vårdssystem” (prop. 1996/97:124 s.58 i Clevesköld,

Lundgren och Thunved, 2011:81).

3.1 Polislag (1984:387)

I polislagens första och andra paragraf beskrivs polisens syfte och uppgifter. Syftet är att tillförsäkra allmänheten trygghet och att upprätthålla allmän ordning.

2 § Till polisens uppgifter hör att

1. förebygga brott och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten,
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten, hindra störningar därav samt ingripa när sådana har inträffat,
3. bedriva spaning och utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal,
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen,
5. fullgöra den verksamhet som ankommer på polisen enligt särskilda bestämmelser.

Polisens yttersta uppgifter är att tillförsäkra allmänheten trygghet, detta genom att bland annat förebygga brott, bedriva spaning och övervaka den allmänna ordningen och säkerheten.

Polisens logik är att skapa rättvisa för samhällets medborgare och se till att de är trygga. Björn Furuhagen (2009) skriver att polisens uppdrag ständigt måste anpassas efter de samhällsutvecklingar och den tid som de existerar i. Med 1975 års polisutredning betonades polisens förebyggande och servicearbetet mer (Furuhagen 2009). Idag kan vi se i polislagen att det finns inskrivet i polisens uppdrag att ge medborgarna service, upplysningar och annan hjälp. Det finns därmed en viss motsättning inom det polisiära arbetets ideologi då den bygger på en kontrollstrategi samtidigt som arbetet också ska vara förebyggande och serviceinriktat. Polisinstruktionsutredningen (1944:53) föreslog redan 1944 att polisen skulle samverka med socialvården när det handlade om barn. Senare förtydligades detta i lag (1959:473/474). Det betonas, även i den nuvarande polislagen att polisen ska samverka med socialtjänsten när det handlar om anmälningsskyldigheten för barn och unga samt att de i övrigt ska samverka med socialtjänsten på lokal nivå (Edvall, 2012).

3.2 Socialtjänstlag (2001:453)

Socialtjänstlagens mål står i första kapitlet första paragrafen.

1 kap. Socialtjänstens mål

1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja

människornas- ekonomiska och sociala trygghet,

- jämlikhet i levnadsvillkor,

- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

2 § Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Med barn avses varje människa under 18 år. Lag (2012:776).

Den första paragrafen i socialtjänstlagen kallas för *portalparagrafen* och den bör vara vägledande i alla beslut och verksamheter inom socialtjänsten. Det som betonas är människans *ansvar över sitt eget liv* samt att socialtjänstens arbete ska undvika att ta över detta ansvar. Vidare bygger socialtjänsten på *frivillighet*. Frivilligheten innebär att insatser inte ska sättas in mot en persons vilja, alltså krävs ett samtycke från personen, eller när det gäller omyndiga personer, från dennes vårdnadshavare. Det finns dock vissa lagbestämmelser som är undantag från frivilligheten och de är *Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga* samt *Lag (1988:870) med särskilda bestämmelser om vård av missbrukare i vissa fall*. Socialtjänsten finns till och gäller för alla människor som är i behov av de insatser som erbjuds, dock läggs särskilt fokus på vissa grupper; däribland barn och unga, som är av relevans för vår uppsats. För barn och ungdomar gäller nedanstående lag som regleras i 5 kap. 1 § Särskilda bestämmelser för olika grupper:

Barn och unga

1 § Socialnämnden ska- verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden,

- i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och ungdom,

- bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och ungdom far illa,
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,
- tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och ungdom inte vistas i miljöer som är skadliga för dem,
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts,
- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört. Lag (2012:776).

År 2007 kom en komplettering som reglerade att socialtjänsten ska ta initiativ till att samverkan kommer till stånd när det gäller barn och unga (Germundsson, 2011). Det uttrycks ändå att utlämnandet av uppgifter regleras i Offentlighet- och sekretesslagens (2009:400) 15 kap och inte förändras avseende samverkansarbetet. Kompletteringen följer nedan:

1 a § Socialnämnden ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Ifråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 15 kap. denna lag och av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd. Lag (2009:496).

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att barn och unga som far illa får stöd och skydd (Germundsson, 2011). För att underlätta att de kan fullgöra sin uppgift finns en anmälningsskyldighet enligt Sol 14 kap 1 § till socialtjänsten när det gäller barn och unga som far illa (Clevesköld et al 2011). Anmälningsskyldigheten gäller andra myndigheter, enskilda

individer och andra som jobbar med barn och unga i sin verksamhet. Barnets bästa bör alltid komma i första hand (detta innebär personer under 18 år).

3.3 Sekretessbestämmelser vid samverkan

För att samverka mellan polis och socialtjänst ska kunna genomföras krävs det att uppgifter om enskilda individer kan lämnas mellan myndigheterna. Detta har inte varit helt problemfritt eftersom sekretessen kring enskilda individers förhållanden är stark från socialtjänstens sida. Detta innebär att socialtjänsten inte får avslöja några uppgifter som innebär skada för klienten eller klientens anhöriga (Offentlighets- och sekretesslagen 2009:400 26 kap 1§). Vid samverkan mellan olika myndigheter gäller lika hård sekretess som gentemot allmänheten (Clevesköld et al.2011). Sekretessvillkoren är därför inte annorlunda vid samverkansarbete mellan socialtjänsten och andra myndigheter (ibid.). År 2011/12 kom en proposition kring en sekretessbrytande lag för samverkan kring ungdomar som riskerar att hamna i eller befinner sig i kriminalitet. Den trädde i kraft i januari 2013 och regleras i både Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), Socialtjänstlagen (2001:453) samt i Polislagen (1984:387) Den nya sekretessbrytande lagen innebär att uppgift får lämnas ut om den unge (som är under 21 år) misstänks kunna begå brott och socialtjänsten har uppgifter som kan förhindra detta. Denna lag gäller dock inte om det finns misstanke att den unge har begått ett visst konkret brott (prop. 2011/12:171). Det är fortfarande socialtjänsten som bestämmer om och vilka uppgifter som ska lämnas ut.

4. Teorier

För att få en bredare syn på och förståelse för hur socialtjänstens och polisens samverkansarbete kan förstås har vi valt att använda oss av två olika teorier. Dessa är; Berth Danermarks (2005) samverkansteori och Lee G Bolmans och Terrence E Deals (2012) organisationsteori. Då vi har sett att det finns en problematik kring samverkansarbetet i samhället, på grund av att organisationerna som ska samverka är så olika, har vi valt att tillämpa dessa två teorier som hanterar just samverkansfenomenet och organisationsuppbyggnaden. I detta avsnitt kommer de olika teorierna att presenteras och i senare avsnitt kommer de att tillämpas på den empiri vi har insamlat från respondenterna.

4.1 Samverkansteori

Berth Danermark (2005) har i sin bok *Samverkan – himmel eller helvete?* skrivit om svårigheten med att samverka. Han har främst fokuserat innehållet i sin bok på samverkan i

skolan mellan exempelvis skolkuratorer och lärare, men hans samverkansteori går att applicera även på samverkan mellan andra professioner.

I denna kandidatuppsats har vi valt att fokusera på samverkan mellan polis och socialtjänst. Objektet de samverkar kring är ungdomar i kriminalitet. Danermark (2005) skriver om hur samarbete påverkas när objektet man samverkar kring är en levande person. Människor har egna tankar, känslor och viljor, detta leder till att objektet blir en aktiv del i samverkan. Detta kommer även att påverka hur samverkansprocessen utvecklas.

När två yrkeskategorier ska ingå i ett samverkansprojekt möts de med olika bakgrund, perspektiv och kunskaper. Det kan även finnas skillnader i makt. Vissa yrkeskategorier anses ha högre status än andra. Det gör även att den yrkeskategori, som anses ha högre status och kunskap väger tyngre än den andre yrkeskategorins (Danermark, 2005).

I och med att olika yrkeskategorier har olika kunskapstraditioner innebär det att de har införskaffat olika ”språk”. Genom sin utbildning lär man sig att tala och skriva på ett visst sätt, vilket kan leda till att det blir missförstånd när olika yrkeskategorier ska samverka. Det är viktigt att man är medveten om detta vid samverkan med en annan yrkeskategori och att man försöker att undvika uttryck som kan vara svåra att förstå för någon som inte är skolad i samma ”språk” (ibid.).

Ytterligare faktorer som kan försvåra samverkan mellan olika yrkeskategorier är hur deras organisationer är uppbyggda. Vissa organisationer är uppbyggda på ett vis där beslutsmandatet kan delegeras ut i organisationen, medan andra är uppbyggda på ett hierarkiskt sätt och beslut endast fattas i toppen. Hierarkisk uppbyggnad leder till att samverkanspartnerna kan bli tvungna att invänta godkännande från chefen och det kan tyckas gå långsamt och vara ineffektivt (ibid.). Detta kan undvikas genom att man delegerar beslutsfattandet, men det kan finnas orsaker till varför man inte vill delegera ett sådant ansvar. Exempel kan vara allt ifrån att chefen ser det som prestige och själv vill ta ansvaret eller så kan det finnas en ovilja hos medarbetarna att ha ett sådant ansvar. Det kan även vara mindre personliga skäl såsom att det handlar om frågor som organisationen inte får delegera. (ibid.).

Danermark (2005) skriver om hur regelverk kan ge en samverkanspart mer makt att ta vissa beslut. Han menar att det är viktigt att samverkansparterna går igenom vilka likheter och skillnader det finns i respektives regelverk för att underlätta samverkan. Om detta inte görs kan den ena samverkanspartnern missbruka den makt som den innehar genom regelverket.

Avslutningsvis sammanfattar Danermark (2005) vilka förutsättningar som bör finnas för att samverkan ska fungera på bästa sätt. Det ska finnas en klar ledning med ett klart och uttalat mål. Det ska finnas resurser som gör att samverkansarbetet är genomförbart på marknivå. Danermark betonar också att de olika synsätt, regelverk och skillnader som finns i organisationerna ska ha identifierats för att de inte ska bli ett hinder.

Vi kommer i kandidatuppsatsen att använda oss av Danermarks(2005) samverkansteori utifrån begreppen; kunskapstraditioner, makt, organisationsuppbyggnad och regelverk.

4.2 Organisationsteori

Bolman och Deal (2012) skriver i boken *Nya perspektiv på organisation och ledarskap* om fyra olika perspektiv på hur man kan se på organisationer. Dessa är: 1. Det strukturella perspektivet, 2. Human Resource-perspektivet, 3. Det politiska perspektivet och 4. Det symboliska perspektivet. Perspektiven förklarar bland annat hur organisationer ser på sina anställda, hur de är uppbyggda och varför de finns till. Kandidatuppsatsen kommer att fokuseras på två av dessa perspektiv; det strukturella perspektivet och Human Resource-perspektivet. Dessa har valts utifrån den empiri som vi fått in från våra respondenters utsagor kring sin organisation och sitt arbete. Vi har genom svaren från respondenterna fått fram att organisationerna skiljer sig åt angående hur de exempelvis är uppbyggda och hur mycket frihet att forma sin arbetsdag de har, därigenom har vi valt att tillämpa de två olika perspektiven så som vi har gjort. Organisationsteorin används oftast för att beskriva hur en enskild organisation är uppbyggd och vilka svårigheter som finns inom den, men i denna kandidatuppsats kommer teorin att användas utifrån att visa hur samverkansarbetet kan påverkas utifrån att organisationerna är uppbyggda på olika sätt.

4.2.1 Det strukturella perspektivet

Det strukturella perspektivet bygger på en top-down styrning. Det innebär att organisationen styrs uppifrån och ner (Bolman & Deal, 2012). Här betonas rationalitet och en formell ordning där genomtänkta roller och relationer verkar. Makten ska vara centraliserad och hierarkin tydlig. Om problem uppstår inom organisationen beror detta på brister i strukturen. Det är därmed viktigt att strukturen är stark och att det finns en existerande hierarki där de anställda tar till sig de direktiv som cheferna ger (Bolman & Deal, 2012).

Positioner och arbetsuppgifter

Som tidigare nämnts fokuseras de centrala idéerna inom det strukturella perspektivet på

effektivitet, strukturering och arbetsfördelning mellan olika positioner. Det är viktigt att alla vet sina positioner och vet vilka arbetsuppgifter de har (ibid.). Det är cheferna som måste tilldela arbetsgruppen uppgifter och positioner och se till att dessa integreras i organisationen. Därmed uppstår de två grundläggande strukturella spänningarna inom det strukturella perspektivet; hur fördelas arbetsuppgifterna (differentiering) samt hur samordnas dessa roller och enheter efter att de har bestämts (integrering). Bolman och Deal refererar till Agrygis, (1957, 1964) när de skriver att formella regler, som egentligen begränsar individens handlingsutrymme, lätt kan leda till apati, motstånd och frånvaro men menar att detta även bidrar till att skapa förutsägbarhet, likformighet och pålitlighet. De menar vidare att om det lämnas åt individen att själv bestämma över olika arbetsuppgifter såsom till exempel fängelsestraff, hotellstädning eller produktkrav etc. så skulle det bli problem med både kvalitet och rättvisa (ibid.). Detta är ett av de dilemman som finns inom perspektivet. Bolman och Deal (2012) kallar det för ”bristande klarhet kontra bristande kreativitet”. Om de anställda på ett företag inte får klart för sig vad som förväntas av dem skapar de arbetet utifrån sina egna preferenser istället för utifrån företagets, vilket kan leda till att vissa missförstånd uppstår och att det blir problem för organisationen. Å andra sidan kan för tydliga ansvarsuppgifter leda till så kallad ”byråkratapati” som i sin tur kan leda till att kvaliteten försämras på det utförda arbetet eftersom den anställde inte bryr sig om annat än att göra det som angetts (ibid.). Det strukturella perspektivets idéer kan alltså uppfattas som maskinella och att arbetarna ska agera robotar, men författarna skriver att det inte nödvändigtvis behöver vara så. Det viktigaste är att strukturen är fast och att det finns tydligt utdelade arbetsuppgifter, därigenom kan flexibilitet och en viss kreativitet uppmuntras inom ramarna och ändå uppnå de uppsatta målen och vara effektiv (ibid.).

Tydlighet och effektivitet

Inom det strukturella perspektivet menar man att det genom tydlighet skapas en viss trygghet för de anställda och att det därigenom inte uppstår så mycket missförstånd. Däremot finns det ett flertal dilemman inom perspektivet som organisationen måste finna balans i. Ett exempel på ett sådant område är det som författarna kallar ”för stor självständighet kontra för starkt beroende”. Inom perspektivet betonas hur viktigt det är att det finns en klar hierarki och en central makt som delar ut arbetsuppgifter till arbetarna efter kompetens och specialisering. Därmed krävs att de anställda utför sina egna arbetsuppgifter och är självständiga i sitt arbete. Självständighet kan i vissa fall leda till en känsla av isolering och ensamhet. Samtidigt kan det bli problem om de anställda blir för mycket beroende av varandra; då distraheras de anställda

av varandra och detta kan eventuellt påverka deras sätt att utföra arbetet vilket i sin tur leder till att missförstånd kan uppstå (ibid.).

4.2.2 Human Resource – perspektivet

Det som är utmärkande för Human Resource-perspektivet (hädanefter kallat HR-perspektivet) är att organisationen finns för att uppfylla individernas behov och inte tvärtom.

Organisationen och människan är beroende av varandra. Detta i form av att organisationer behöver utvecklas och individerna kan då komma med exempelvis idéer. Individerna behöver organisationen för att få lön, göra karriär och möjligheter till att utvecklas (Bolman och Deal, 2012).

Det som är problematiskt med HR-perspektivet är att det inte alltid är lätt att tillfredsställa både organisationens behov och individernas behov. Vilket kan leda till att individerna inte känner sig sedda och organisationen anser att individerna inte gör sitt bästa för organisationen och dennes syfte (Bolman & Deal, 2012). Ett annat problem som ställer till det för organisationer som har ett HR-perspektiv är globaliseringen. Globaliseringen av företag har lett till att man exempelvis är tvungen ha hög produktivitet och att ha förmågan att ändra sig snabbt. Detta har lett till att man har valt att ha färre heltidsanställda, valt att deltidsanställa eller hyra in personal (ibid.). Globaliseringen ställer organisationen inför ett dilemma där man får välja mellan att ha anställda som har en hög kompetensnivå eller anställa människor till låga kostnader (ibid.).

Även om det finns hinder som ställer till det för organisationer att ha ett HR-perspektiv går det att få ihop allas intressen. Om organisationen bestämmer sig för att tillämpa HR-perspektivet gäller det att utforma en tydlig filosofi. Det första organisationen ska göra är att se till att man rekryterar rätt personal. Företaget ska vara selektivt i sin urvalsprocess. När man fått tag i kompetent personal gäller det att kunna hålla kvar dem i företaget. Detta görs exempelvis genom att skapa trygga anställningsvillkor, belöning, internrekrytering och att dela vinsterna. För att få personalen att känna sig behövd och uppskattad kan företaget ge dem möjlighet att exempelvis arbeta självständigt, skapa självstyrande team och skapa utvecklingsmöjligheter (Bolman och Deal, 2012). Organisationen gynnas av att personalen finner mening och tillfredställelse i sitt arbete. (ibid.).

Organisationsteorin kommer att användas i denna kandidatuppsats utifrån följande aspekter:

Hierarki, effektivitet, tydlighet, strukturering, positioner, arbetsuppgifter, behov, självständighet samt självstyrande.

5. Metod

Under metodavsnittet kommer kandidatuppsatsens forskningsmetod att framhållas. Metodens förtjänster och svårigheter, tillförlitligheten, urvalet, genomförandet och ansvarsfördelningen kommer att diskuteras.

Vi har valt att använda oss av den kvalitativa forskningsmetoden för att svara på kandidatuppsatsens frågeställningar och syfte. Detta för att vi är ute efter att få en djup förståelse och inte en bred data i studien. Kandidatuppsatsens syfte är att undersöka hur socialarbetare och poliser samverkar kring ungdomar i kriminalitet, samt vad samverkan innebär. Utgångspunkt är respondenters svar som framkommer genom intervjuerna. Vi anser inte att det är möjligt att översätta resultaten i denna kandidatuppsats till siffror. Mätande av data hör till den kvantitativa forskningsmetodens syfte (Bryman, 2011). I den kvalitativa forskningen ligger tyngden på förståelsen av hur människor tolkar den sociala verkligheten (Bryman, 2011). Vi vill förstå på ett djupare plan, hur det sociala och polisiära arbetet med den tidigare nämnda målgruppen hanteras och hur samverkan kring den fungerar. Det är därför som den kvalitativa forskningsmetoden kommer att tillämpas i denna kandidatuppsats.

5.1 Metodens tillförlitlighet

Det är viktigt att i sin forskningsstudie vara så korrekt som möjligt vad gäller reliabilitet samt validitet. Dessa två begrepp står för tillförlitligheten i forskningsresultaten och därmed kvaliteten. Reliabilitet innebär förmågan att kunna upprepa samma undersökning flera gånger och få samma resultat. Det vill säga; hade resultatet blivit detsamma om en annan forskare gjort samma undersökning? (Bryman, 2011). Validitet innebär att förvissa sig om att forskningen mäter vad den avser att mäta (ibid.). Det har ifrågasatts ifall dessa två begrepp verkligen är av relevans inom den kvalitativa forskningen. Argumenten för detta är att det inom den kvalitativa forskningen inte avser att mäta olika fenomen, vilket just dessa två begrepp gör (ibid.). Trots att vi kommer att göra en kvalitativ undersökning anser vi att det är av betydelse att det finns en hög tillförlitlighet i studien. För att försäkra oss om att vi

verkligen kommer att undersöka samverkan mellan socialtjänst och polis kring ungdomar i kriminalitet, kommer vi att vara tydliga med vårt syfte till respondenterna. Detta kommer göras genom att vi i förväg skicka ut informationsbrev som beskriver syftet med intervjuer för respondenterna. Genom vår närvaro vid intervjuerna ökar möjligheten att ställa följdfrågor där vi försäkrar oss om att vi har förstått våra respondenters svar och inte själva tolkar dem felaktigt. För att undvika dessa feltolkningar kommer vi även att be våra respondenter om tillåtelse att använda diktafon vid intervjuerna. Bryman (2011) skriver även att man genom att spela in intervjuerna minskar risken att data går förlorad, såsom fraser och uttryck. Vi är även medvetna om att vår närvaro vid intervjuerna omedvetet kan leda respondenternas svar åt någon riktning och därmed försämra tillförlitligheten. Diktafonen kan bara genom sin närvaro stressa och oroa respondenterna (ibid.), vilket i sin tur kan skada tillförlitligheten i uppsatsen. Vi menar ändå att fördelarna med diktafonen är övervägande för användandet av den.

Endast en liten grupp som arbetar med ungdomar i kriminalitet kommer att intervjuas. När forskaren ska intervjuas respondenter som ingår i en specifik organisation och tillhör en specifik miljö minskar möjligheten att generalisera resultaten till hela populationen (Bryman, 2011). Detta är inte heller syftet med kandidatuppsatsen.

En annan kritik mot kvalitativa forskningsmetoder är svårigheterna med att upprepa forskningen. Oftast är kvalitativa forskningar ostrukturerade och det är forskarens egen tolkning och observationer som utgör resultatet. Detta innebär att om en annan forskare försöker undersöka samma område kan resultaten komma att skiljas sig åt. (Bryman, 2011) Kandidatuppsatsen kan därmed i sin helhet inte återupprepas med exakt samma resultat en gång till.

5.2 Urval

För att kunna genomföra intervjuerna var vi tvungna att hitta lämpliga respondenter. Då vi ville undersöka hur samverkan mellan polis och socialtjänst fungerar avgränsades målgruppen till just dessa organisationer. För att göra urvalet ännu snävare valde vi att intervjuas respondenter som arbetar med ungdomar i kriminalitet. Vårt tillvägagångssätt var att söka på internet efter ett enskilt samverkansteam som bestod av båda yrkesgrupperna. Vi fann inget sådant team i den mellanstora kommun där studien utfördes, men vi fann ett team med socialarbetare som arbetade med ungdomar i kriminalitet. Hädanefter kallat X-teamet. De är

anställda av socialtjänsten i kommunen, och jobbar 70 % med uppsökande verksamhet. Det visade sig att de har ett väldigt nära samarbete med polisen, vilket gör att de har stor erfarenhet av samverkan. Vi blev tilldelade tre respondenter av X-teamets enhetschef. Det vill säga att vår urvalsmetod är ett så kallat bekvämlighetsurval. Detta innebär att man intervjuar de respondenter som finns tillgängliga för forskaren (Bryman, 2011). Vi är medvetna om att detta urval inte är det mest tillförlitliga då arbetsplatsen själv kan välja ut vilka respondenter de vill svara på intervjun. Detta kan medföra att de väljer de medarbetare som är mest lojala med organisationen. I vår kandidatuppsats fick vi inte någon som uttryckte något negativt om den egna organisationen. Detta kan eventuellt ha berott på den urvalsmetoden som chefen använt sig av. För att få tag på ytterligare respondenter fick vi hjälp av dem vi redan hade intervjuat. Detta är också en typ av bekvämlighetsurval som kallas snöbollsurval (ibid.). Snöbollsurvalet medför samma konsekvens för tillförlitligheten. Samtidigt innebar det att vi snabbt fick flera relevanta respondenter till våra intervjuer.

En brist i vårt urval är att vi inte har en jämn fördelning mellan yrkesgrupperna vi har intervjuat. Vi fick kontakt med två poliser som vi kunde intervjuar. Det visade sig att det fanns tre poliser som arbetade med ungdomar i kriminalitet, och samverkade med socialtjänsten i den kommun kandidatuppsatsen utfördes i. De två vi intervjuade hade inte samma arbetsuppgifter. En av dem jobbade uppsökande med ungdomar i kriminalitet och hade ett nära samarbete med X-teamet och socialtjänsten. Den andra jobbade med att utreda brott som begåtts av ungdomar och samverkade dagligen med socialtjänsten. Detta gjorde att vi i kandidatuppsatsen fick en bredare insyn i hur polisens arbete ser ut både avseende hur de arbetar på fältet samt hur de arbetar med utredandearbete. Detta gynnar denna kandidatuppsats i och med att vi är ute efter att undersöka hur samverkansarbetet fungerar och vad det innebär.

Vi fick även kontakt med en socialsekreterare som har sin arbetsplats hos polisen, men är anställd av socialtjänsten. Hen jobbar med att underlätta samverkan mellan socialtjänst och polis. Hen är den enda av dem som är anställda av socialtjänsten som utför myndighetsutövning.

5.3 Tillvägagångssätt

Intentionen med kandidatuppsatsen var att jämföra samverkan mellan socialtjänst och polis i två mellanstora/stora kommuner i Sverige. Det fanns inga svårigheter med att kontakta frivilliga respondenter från socialtjänsten i båda kommunerna, däremot fick vi inga

respondenter från polisen i den ena kommunen. För att behålla syftet och målsättningen med kandidatuppsatsen, det vill säga undersöka samverkan mellan socialtjänst och polis, valde vi att koncentrera kandidatuppsatsen till en kommun i nordvästra Skåne. De två kommuner som vi valde att höra av oss till låg i närheten av var vi befann oss, alltså gjordes ett bekvämlighetsurval utifrån de resurser och den tid som vi hade till vårt förfogande. Vi hade kunnat välja att endast undersöka hur anställda av socialtjänsten ser på samverkan med polisen, men vi ville få med båda professionernas syn. Inom den kvalitativa forskningen är det inte högsta prioritet att kunna göra resultaten överförbara till andra kontexter, utan resultatet av forskningen är bunden till den sociala miljö och kultur forskningen är utförd i (Bryman, 2011). Vi ville genom att ha med två kommuner i vår kandidatuppsats öka möjligheten till överförbarhet av vårt resultat till andra kommuner. Så blev inte fallet då denna kandidatuppsats kommer att fokuseras på en kommun. Överförbarheten kommer därmed inte att kunna tillämpas i lika hög grad.

5.4 Genomförande av intervjun

I genomförandet av kvalitativ forskning utformas intervjuerna som antingen nästan helt ostrukturerade eller som semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerad intervju innebär att forskaren har en uppsättning frågor som hen utgår från, detta kallas intervjuguide. Trots att forskaren har förberedda frågor lämnas det ett stort utrymme för respondenten att fritt svara på frågorna. Forskaren är inte heller helt bunden till sin intervjuguide utan kan ställa frågor utanför mallen (Bryman, 2011). Vi valde att använda oss av semistrukturerade intervjuer. Detta för att vi ville ha frågor som besvarade vårt syfte, men ändå lämna möjlighet för oss att ställa följdfrågor och för respondenten att svara fritt.

När det gäller utformningen av vår intervjuguide valde vi att börja med neutrala bakgrundsfrågor om respondenten och dennes arbetsplats. Patel och Davidsson (2003) skriver att detta är ett vanligt upplägg vare sig det gäller kvalitativa eller kvantitativa forskningsfrågor. Likaså brukar intervjuaren ge utrymme för tillägg eller andra kommentarer i slutet av intervjun. Detta var även något som vi gjorde i våra intervjuer.

Patel och Davidsson (2003) menar att två aspekter bör beaktas i insamlandet av information. Dessa aspekter är standardisering och strukturering av frågorna. Standardisering handlar om i vilken grad forskaren själv formulerar frågorna och i vilken ordning de ställs. Låg grad av standardisering innebär att forskaren anpassar formuleringen av frågorna och ordningen av dem beroende på respondent. Struktureringen av frågorna är det utrymme som ges till

respondenten att tolka och svara fritt på frågorna. Desto lägre strukturering desto större utrymme för respondenten att svara. Vi hade låg grad av både strukturering och standardisering i vår intervjuguide. Vi var inte ute efter ett specifikt svar utan ville att respondenten fritt skulle tolka och berätta utifrån de frågor som ställdes. På så vis fick vi in en bredare empiri. Intervjuguiden som vi använde oss av hade hög grad av standardisering men den följdes inte så exakt. Istället använde vi oss av den som en mall för teman och stödfrågor. Det innebär att vi inte ställde frågorna i en viss ordning utan anpassade ordningen på frågorna till respondenten som vi intervjuade. Det innebär att respondentens svar i viss mån styrde valet av följdfrågorna. Vi är därför medvetna om att detta till viss del kan ha påverkat resultatet, då inte frågorna har tagits i samma ordning för alla respondenter. När frågorna till intervjuguiden formulerades hade vi inte en hypotes om hur svaren skulle bli utan frågorna är konstruerade så att vi skulle kunna få en förståelse av hur de olika organisationerna arbetar rent konkret.

Vi valde att medverka båda två vid varje intervju. Detta för att vi ville ha samma dynamik vid varje intervjusituation. Vi strävade efter att alla intervjuerna skulle likna varandra i så stor utsträckning som möjligt, men vi ville ändå inte begränsa respondenternas svar och därmed skiljde sig följdfrågorna åt och ibland ordningen på hur frågorna ställdes. Vi hade dessutom möjlighet att lägga till frågor om den som höll i intervjun missade något.

5.5 Ansvarsfördelning

När det är två författare om skriver en uppsats måste ansvarsfördelningen dem emellan redogöras. I vår uppsats har vi försökt att göra det mesta gemensamt. Även förarbetet i form av intervjuer har gjorts gemensamt. Vissa avsnitt har vi i brist av tid varit tvungna att dela upp, men vi har alltid sett till att vi har bidragit med lika mycket text.

6. Etiska överväganden

I detta avsnitt kommer etiken kring vår kandidatuppsats att avhandlas.

Forskning innebär både nytta och risker. Det är därför viktigt att ta hänsyn till den etiska aspekten. I samband med att forskning utförs krävs att man som forskare tar hänsyn till vissa etiska principer. Dessa är; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Bryman, 2011). Informationskravet innebär att syftet tydliggörs för respondenterna samt att de får vetskap om att de deltar frivilligt samt att de har möjlighet att avbryta när de vill (ibid.). Detta gjorde vi genom att skicka ut ett informationsbrev i förväg

och sedan vid intervjuens början återupprepa informationen igen för att försäkra oss om att respondenterna är medvetna om förutsättningarna för intervjun. Samtyckeskravet innebär att respondenterna frivilligt medverkar och ger sitt samtycke till att vara med (ibid.).

Konfidentialitetskravet betyder att alla respondenter är anonyma i sin medverkan och att inga personuppgifter får lov att röjas (ibid.). För att undvika att våra respondenters anonymitet röjs kommer vi att vara noga med att inte skriva ut något som kan identifiera personen såsom namn, arbetsplats, stad och så vidare. Det sista kravet är nyttjandekravet som syftar till att de uppgifter som samlas in endast får användas i den aktuella forskningen (ibid.). Detta innebär att vi inte kommer att kunna använda våra resultat till senare forskning.

Då vi intervjuade anställda från socialtjänsten och poliser som arbetar med ungdomar i kriminalitet låg inte fokus på individen som privatperson, utan på den ”professionella individen” och dennes arbetsätt. Därmed kommer respondenternas svar inte att påverka dem som privatpersoner, men det hade kunnat påverka deras arbete om de exempelvis skulle ha sagt något om organisationen som de inte ville skulle utlämnas. Respondenten har i och med frivilligheten rätt att ångra det de säger eller att dra sig ur när de vill. Därför är det viktigt att informationskravet och samtyckeskravet meddelas till respondenten redan innan intervjun börjar. Om någon respondent nämner andra personer eller platser vid namn, till exempel en specifik kollega eller arbetsplats är det viktigt i och med konfidentialitetskravet att vi anonymiserar det respondenten säger. I denna kandidatuppsats har konfidentialitetskravet hanterats utifrån att inga specifika namn på städer eller arbetsplatser har nämnts.

7. Resultat

I detta avsnitt kommer resultaten som framkom genom intervjuerna att presenteras.

Respondenternas utsagor är uppdelade i olika kategorier.

7.1 Samverkan

Syftet med denna kandidatuppsats var att undersöka hur samverkan ser ut mellan polis och socialtjänst kring ungdomar i kriminalitet. Olika frågor kring för- och nackdelar med samverkansarbetet har därför ställts till de olika yrkeskategorierna. Vi har även ställt frågor kring hur samverkan fungerar i praktiken.

Vi undersökte samverkan mellan polis och socialtjänst i en mellanstor kommun. Det framkom att de samverkade vid uppsökande verksamhet. Exempelvis när polisen var ute och patrullerade och mötte berusade ungdomar, kunde de tillkalla socialarbetarna som sedan

kunde genomföra orosamtal med vårdnadshavarna till ungdomarna. De samverkade vid brottsutredning i form av att socialsekreteraren satt med under polisens förhör. De hade även nätverksträffar som hölls antingen en gång i månaden eller i det dagliga arbetet. Vid dessa träffar uppdaterade de varandra om hur det gick med arbetet.

7.2 Möjligheter och begränsningar med samverkan

Många av respondenterna har talat om vikten av samverkan mellan myndigheterna. De har betonat att samverkan mellan dessa två myndigheter är en förutsättning i arbetet med ungdomar som riskerar att hamna i eller befinner sig i kriminalitet. De menade också att de i vissa fall var beroende av varandra eftersom de har olika befogenheter som krävs för att kunna genomföra arbetet.

Alla socialarbetarna har beskrivit att de saknar befogenheter under sin uppsökande verksamhet. Till exempel att ta ifrån ungdomarna alkohol eller droger. De kan inte heller begära legitimation. De kan istället fråga om namn på ungdomen, men ungdomen behöver inte svara. Detta skapar frustration hos socialarbetarna när de ska utföra sin uppsökande verksamhet. Därför menar de att de är beroende av polisen i sitt dagliga arbete. En av socialarbetarna beskriver det så här:

”Ja alltså vi kan ju inte, i och med att vi inte kan ta alkohol från ungdomarna och vi inte kan ta leg. Så är det en kväll där det är mycket ungdomsfylleri och vi inte har någon polis på plats, ja då kan vi ju inte mer än att stå och se på. För vi är så beroende av dem. Så det försvårar ju vårt jobb.” – Socialarbetare

Många av våra respondenter har även sagt att samverkan är ett måste i och med att det är en förutsättning för att deras eget arbete ska gå att utföra. Två exempel som de tar upp är: vid orosanmälningar och att kunna kontakta varandra när de är ute i fältet. Respondenterna menar att deras arbete går hand i hand, i och med att de ger varandra uppdrag. En polis beskriver fördelarna med samverkan på detta sätt:

”Och sen jobbar vi mycket med socialtjänsten och det måste vi göra för att det är det enda sättet att komma åt familj och ungdomen då. Vi har en socialsekreterare som sitter här på polisstationen och vi har mycket kontakt” – Polis

Vi frågade respondenterna om de kunde se några effekter av deras samverkansarbete för ungdomarna. Fyra av respondenterna menade att det inte gick att mäta effekterna av arbetet än, utan detta går först att göra efter en 10-års period (X-teamet har funnits sen 2008).

Vi ställde frågan till respondenterna om de tyckte att det fanns något negativt med samverkan. De flesta ansåg att det var svårt att komma på något som var negativt med samverkan. Alla socialarbetare berättade dock att målgruppen, det vill säga ungdomar i kriminalitet, kunde tycka att det var negativt att de samverkade med varandra. Målgruppen kallade ibland socialarbetarna för golare och dylikt. En socialarbetare sa även att ungdomarnas dåliga bild av att socialtjänsten samverkar med polisen kunde bero på att ungdomarna tidigare hade dåliga erfarenheter av polisen. Hen menade även att vissa ungdomar var anti-socialtjänsten. En socialarbetare beskrev det så här:

”Inte för vår del i vårt direkta samarbete. Då ser jag bara positivt, men det kan ju bli ringar på vattnet att en del ungdomar inte vill tala med oss för att vi samarbetar med polisen. Det kan säkert finnas, och finns, vet vi i vissa områden. De tycker att vi är snitch [person som skvallrar till polisen] och allt vad det är, för att vi jobbar med polisen.” - Socialarbetare

En annan nackdel som framkom från polisen var att de menade att ungdomarna oftast begår brott på helg eller nattetid, den tiden arbetar inte socialsekreterarna och kan därmed inte sitta med i förhören, vilket är en del av samverkansarbetet.

”Det kan ju vara i samband med om en ungdom grips i samband med brottstillfället det kan vara på natten det kan vara på helgen... då är ju ungdomen gripen ute på fältet och förs hit till polishuset och ska då förhöras omgående och då kan det ju vara svårt att få tag på socialtjänsten för de jobbar inte dygnet runt, i alla fall inte här i kommunen. Och då är det ju inte mycket att be för utan då får man ju köra utan socialsekreterare för förhöret måste ju utföras skyndsamt för att man ska kunna ta ställning till om personen ska släppas fri eller anhålla.” – Polis

Ett annat dilemma som togs upp av socialarbetarna i X-teamet var att polisen inte alltid kunde finnas till hands vid exempelvis skolavslutningar. Skolavslutningar är en tid då många

ungdomar är påverkade av alkohol eller droger. Socialarbetarna kan som tidigare nämnts inte beslagta alkohol eller kräva legitimation från ungdomarna. Detta gör att de är beroende av att polisen finns närvarande.

7.3 Sekretess mellan myndigheterna – en svårighet vid samverkan

Ett av de största hindren som framkommit och det tema som varit den största gemensamma nämnaren i svaren från alla våra respondenter, har varit sekretessen. Som tidigare nämnts har en ny lag trätt i kraft som behandlar sekretessen kring misstanke om att en ungdom ska begå brott. Sedan 1 januari 2013 har socialtjänsten en lagstadgad möjlighet att lämna ut information till polisen om informationen kan förhindra att brottet begås. Trots denna lagändring så ser respondenterna sekretessen som ett problem i sitt samverkansarbete. Det är ändå så att om omständigheterna inte föreligger som beskrivits i den nya lagbestämmelsen, gäller den tidigare sekretessbestämmelsen för socialtjänsten i Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400) om att sekretess gäller gentemot andra myndigheter.

Även om samtliga respondenter sagt att sekretessen är ett hinder vid samverkan mellan polis och socialtjänst, menar de att det finns enkla knep för att kringgå detta hinder. Sekretessen kan brytas genom att socialtjänsten får ett godkännande från ungdomens vårdnadshavare. Detta menar både polis och socialtjänst alltid fungerar. En polis menade att det egentligen bara finns svårigheter ifrån socialtjänstens sida, eftersom polisen har en svagare sekretess än socialtjänsten. Alla socialarbetare har sagt att när sekretessen bryts är det för individens bästa. Så här beskriver en socialarbetare det:

”Alltså man har ju på chefsnivå att den inte ska vara något hinder för vårt arbete. Och sekretess är ju egentligen till för att skydda individen, men i de lägen när sekretessen bryts så har det 100% gjorts utifrån individens bästa. Och så länge man gör det så är inte sekretessen egentligen något hinder. Jag tror inte att det är någon högre makt som skulle göra några ändringar på det. Sen det allra bästa är ju att ta kontakt med föräldern. Alltså det är ju bara ett samtal bort att bryta sekretessen... Så det är ju det bästa att bryta den. Men om det är i det akuta jobbet och så, så länge det är för individen bästa att det blir bra för dem så ja. Det är liksom sagt från högre plan.” -
Socialarbetare

En av de två poliserna menade även att vid förhinder att bryta sekretessen försvåras kommunikationen myndigheter emellan. Detta kan leda till att ungdomen ser en möjlighet att lura den ena parten. Hen säger det på detta vis:

”Och det ser inte vi ibland på grund utav sekretessen, och det är problematiskt. Tanken är att vi ska ha sociala insatsgrupper, och det tror jag kommer att bli bra. Då ser man till att föräldrarna röjer sekretessen. För jag tror att det är en förutsättning om man ska kunna jobba med ungdomar. För det är svårt om exempelvis skolan skickar anmälningar så får inte socialtjänsten berätta för skolan vad de gör eller vad som är problemet. Då kanske ungdomen drar pennor för lärarna och så” – Polis

En annan polis beskrev en viss rädsla från andra myndigheters sida att göra fel när det gäller att information överförs mellan myndigheter. Hen menar att det kan vara svårt att veta, under mötena med socialtjänsten, vad man ska göra med den information som framkommer under mötena och som är på gränsen till att vara anmälningsskyldig. Så här ser det ut i hela samhället, enligt hen, att människor är rädda för att ”få skit” för att man säger något. Därför tycker hen att det är viktigt att det finns goda kontakter mellan polis och socialtjänst så att inga missförstånd uppstår. Alla respondenterna som har betonat vikten av goda kontakter samarbetsparterna emellan just vid informationsutbyte som kan röra sekretessvillkoren.

Den enda som nämnde den nya sekretessbrytande lagen var en av poliserna. Hen var osäker på vad den egentligen innebar men hen visste att den trätt i kraft i början av året.

”Nej utan det var nu någon lagändring som trädde i kraft, jag minns inte när det var men det var kanske ett halvår sen.. ja.. nu kan jag inte socialtjänstlagen så jag vet inte precis vad som sades där men jag vet att det blev lite lättare för oss inom myndigheterna att utbyta information. För soc har haft en lite strängare sekretess än vi har haft det upplevde jag, gentemot soc då. Som jag förstår.” – Polis

7.4 Myndigheternas olika arbetssätt och ungdomssyn

Vi ställde frågan om respondenterna upplevde att den andra myndigheten hade en annorlunda syn på ungdomen och hur man arbetar med dem. Samtliga respondenter ansåg att det fanns

markanta skillnader dem emellan. De menar att de är två olika myndigheter med olika uppdrag. De respondenter som var socialarbetare ansåg att de hade en bredare syn på ungdomarna än polisen. De hade genom sin utbildning och yrkesverksamhet lärt sig att titta bortom brottet och se närmre på bakomliggande orsaker. De exempel som de gav på bakomliggande orsaker var bland annat: hur ser familjesystemet ut, frånvarande pappa, ensamstående mamma, svårigheter i skolan, missbruk och så vidare. Socialsekreteraren menade att polisen har mer ett tunnelseende och endast ser den enskilda händelsen, medan socialarbetarna ser till hela ungdomens livssituation. Dock hade hen förståelse för att polisens arbetsuppgift är att se till brottet och inte hela livssituationen, utan detta är socialtjänstens arbete.

”De står ju för rätt och fel. Allmänheten litar ju på dem de är ju allmänhetens trygghet. Jag är mer den som inte ska fastna vid enskilda händelser, jag är mer den som ska kolla bakomliggande faktorer till det hela och där är ju inte dem. Det är ju därför de är poliser sen är de ju fullt mänskliga, det är inte det. Absolut det är dem, men de är ändå poliser och det är ju det dem är utbildade för och vi är utbildade utifrån socialt arbete.”

– Socialsekreterare

Både respondenterna från socialtjänsten och polisen var rörande överens om att det viktigaste var att hjälpa ungdomarna i ett så tidigt skede och i en så tidig ålder som möjligt. Även om alla respondenter har påpekat att synen på ungdomarna och arbetet kring dem skiljs åt markant, anser alla att det är bra att de har olika syn. Det bidrar till att de får en större helhet kring arbetet med dessa ungdomar.

”Vi är nog lite hårdare än socialhandläggarna men det är väl för att det är det jobbet som jag upplever att jobbet som socialtjänsteman är lite mjukare. Vi har ju en annan uppgift vi kanske gärna ser ett högre straff men så är det ju men det vet man ju att just när det gäller ungdomsstraff att när man ser efteråt när man gjort sina utredningar och får resultatet, domslut att det blir sällan inte några högre straff, i början i alla fall sen efterhand byggs det ju på när de återfaller i brott. Men jag tycker nog att soc är lite mjukisar” - Polis

En polis beskrev tydligt ett polisiärt förhållningssätt gentemot ungdomarna som de arbetar med. Hen antyder att poliserna har en tuffare framtoning gentemot ungdomarna, men att hen i alla fall försöker att ha ett mildare sätt när hen pratar med ungdomarna.

”Ja alltså de flesta ungdomar är ju väldigt omogna och man får tänka att många gånger gör de dessa sakerna inte för att de är elaka utan det är oförstånd helt enkelt. Och jag upplever väl att, jag försöker i alla fall med de som är misstänkta i mina ärenden att vara ganska så mild i min framtoning i de flesta fall men sen finns det ju vissa fall där det inte går, där de beter sig ganska illa tycker jag. Man kommer till polisen och är misstänkt för brott sitta och stöddiga och är tuffa. Ibland får man ju ryta till och visa att detta är faktiskt allvar, detta är ingen lek. Men jag försöker att vara så, ja försöka att vara lite och be dem förklara saker och ting. Inte sitta och peka och säga att så här har du gjort för det vet inte jag för jag var inte där. Jag lägger fram den bevisningen som polisen tagit fram och så ber jag dem förklara att hur kan det vara så här nu när du säger så. Så de får själva berätta. Så det är inte så att jag sitter där med någon pekpinne., men visst får man väl göra det när man är färdig och säga är det så att det här kommer hända igen? Är det så, så får man ju berättat att då kommer det gå illa för dig. man får väl ändå vara lite sträng mot dem om man säger så... ja sen tror jag nog att många av dem är lite, även om de inte visar det utåt, tycker det är lite obehagligt att komma till polisen och just när man jobbar inne då, vi går ju aldrig i uniform det gör man ju ute på fältet men jag tror att det gynnar nog att inte se så farlig, så att de berättar för vi vill ju att de berättar så mycket som möjligt. För ju mer de berättar ju lättare för oss att få fram saker som går att bevisa.” – Polis

En av tre socialarbetare ansåg att socialtjänsten hade ”friare tyglar” vad det gäller arbetet med ungdomar i kriminalitet än vad polisen hade. Hen upplevde att de inte var lika styrda som polisen.

7.5 Förståelse för den andra professionen vid samverkansarbete

Under intervjuerna framkom det från respondenterna att det fanns vissa komplikationer med

att förstå den andra professionen, men de har ändå visat en vilja att förstå varandra och betonat hur viktig förståelsen för den andra professionen är i samverkansarbetet. Fem respondenter har sagt att det är viktigt att varje profession håller sig till sina egna uppdrag, och att de inte utför den andres arbete. Detta för att de inte vill skapa missförstånd och osämja mellan polisen och socialarbetarna. De flesta har betonat värdet av tydlighet i samverkansarbete. Det innebär tydlighet kring arbetsuppgifter, ansvarsområden, vilka regler som gäller etc. Även om tydligheten lyfts fram som viktig, finns det arbetsområden som ändå misslyckas till exempel vad gäller de olika professionernas olika arbetstakt.

”Det kan ibland uppstå lite så, från polisens sida tveksamheter om varför vi inte kan sitta med vid ett förhör och så för att vi är ändå där liksom. Och sen så kan ju både vi och dem sucka över att man måste ringa in någon annan när vi är där och kanske varit med i händelsen, inte kan sitta kvar utan vi måste ringa in någon med myndighetsutövning som kan sitta med.”

– Socialarbetare

Både polisen och socialarbetarna har uttryckt förståelse för varandras professioner. Socialarbetarna menar att de har förståelse för att polisen ansvarar för människor från noll till hundra år och att de har många fler lagar att förhålla sig till. Därmed kan polisen inte alltid prioritera samverkansarbete med socialtjänsten kring ungdomar i kriminalitet. En av poliserna uttryckte förståelsen för socialtjänsten på detta vis:

”Och jag skulle aldrig belasta någon på socialtjänsten och säga att den är dålig eller så, utan man jobbar ju efter de resurser man har och det är det som är problemet och som jag har tänkt mycket på” – Polis

Socialsekreterare som vi intervjuade var placerad hos polisen. Hen beskriver sin situation så här:

”Jag får ju inte heller glömma att jag sitter ju deras korridor. De kan ju inte hela tiden tänka ”just det nu har vi en socialsekreterare här då kan vi inte spotta ur oss all frustration på socialarbetare, nu går vi in på vårt rum”. Jag får ju liksom anpassa mig i deras värld och de har ju också sagt nu i efterhand att de har ju mer förståelse för socialtjänsten än de hade

tidigare...Och slänger man ihop det engagemanget så funkar det. Men vi måste ju ha de här bitarna, vi måste ju bli förbannade på varandra vi måste bli irriterade på varandra samtidigt som man kan sitta och skratta åt det hela också” – Socialsekreterare

En av socialarbetarna menar att det finns många fördomar och myter kring den andres profession. Dessa fördomar ansåg hen var viktiga att få bort.

”De här fördomarna vi mot dem och dem mot oss och där jag också försöker slå hål på. Att vi inte är någon luddig profession för vi kan upplevas som mycket luddiga utan det får man ju gå in med tydligheten nejnejnej det där får du göra det där kan du.” – Socialarbetare

Socialsekreteraren sa att socialtjänsten oftast klagade på att poliserna var dåliga på att upprätta barn-i-fara-anmälningar men hen menade också att socialsekreterarna själva var lika dåliga på att upprätta polisanmälningar. Detta menade hen dock inte handlade om ovilja utan en okunskap. Hen hade själv varit och föreläst på Polishögskolan och upptäckt att polisstuderande inte ens visste vad en barn-i-fara-anmälning var för något.

”Det är ju så att det här handlar ju inte om låg samarbetsvilja utan det här handlar ju om okunskap.” – Socialsekreterare

7.6 Skillnader i arbetstakt – en påtaglighet i samverkansarbetet

Ett annat tema som framkom under intervjuerna bland alla våra respondenter var skillnaden på arbetstakt i de olika organisationernas arbete. Mestadels handlade det om att socialtjänstens arbete tog längre tid än polisens. Vid samverkan organisationerna emellan gick detta ut över polisens tidsbegränsade arbete. Detta gällde främst vid förhör, utredningar och anmälningsarbetet. Polisen uttryckte oftast att ingenting hände när de hade lämnat in anmälningar till socialtjänsten och att socialtjänsten var långsamma med att skriva yttrande om lämplig åtgärd vid dom.

”Jag kan uppleva att vi bygger mycket högar till socialtjänsten, alltså mycket högar med anmälningar till dem. Vi har barn som är ute i tassemarkerna hela tiden. Det krävs många anmälningar innan man tar

krafttag. Sen vet ju inte jag vad socialtjänsten gör och vilka åtgärder”. –
Polis

Även en av socialarbetarna kunde förstå polisens frustration över att inte få se snabba resultat med ungdomarna. Hen menade att polisen inte alltid hade vetskap om socialtjänsten ärendegång och därför kunde socialtjänsten upplevas som långsamma. En annan socialarbetare sa att ungdomarnas kriminella beteende kan vara etablerat, och därför tar det lång tid att arbeta med dem.

En av socialarbetarna berättade att språkskillnader kunde göra att det skapades missförstånd kring arbetstakten. Hen tar upp ordet akut som exempel och säger så här:

”Men det är ju det här att vi gör olika, som till exempel ordet akut. Ordet akut har en helt annan betydelse för poliserna än vad det har för oss. Det är ju det. Så de kan ju säkert komma väldigt bra överens rent privat när det gäller jobbmissig så behöver man nästan en tolk där emellan så att inte vi står där med vårt socionomiska och de med sitt polisspråk där akut liksom är nu nu nu och akut för oss kanske är två tre dagar beroende på situationen.” – Socialsekreterare

Långsam ärendegång var också något som försvårade samverkan i det praktiska arbetet. Så här beskriver en av poliserna det;

”Orossamtal har vi också med föräldrarna. Det funkar också. Dock så kör vi ofta orossamtalen själva på grund utav att jag tycker att det är för mycket byråkrati, det tar för lång tid va. Om jag tar en ungdom på kvällen så ska barn-i-fara-anmälan göras och så kommer det till socialtjänsten på måndagen så ska handläggaren bestämma tid och då har det gått en vecka. Då är det bättre att jag tar det på fredagen och så kan jag snacka med föräldrarna direkt. Så skickar jag papper på det då istället” –Polis

Det är viktigt inom polisen att hålla sig till vissa tidsbegränsningar eftersom polismyndigheten som organisation granskas av Rikspolisstyrelsen. En av poliserna menar att samverkan med socialtjänsten kan skapa vissa svårigheter kring att hålla tidsramarna eftersom socialtjänsten arbetar efter andra tidsramar.

”Vi är klara med våra utredningar för att så att säga redovisa till åklagaren men vi måste ha in det här yttrandet från soc. Och det händer då och då att de vill ha förlängt, att de vill ha ytterligare tid och så vidare och det påverkar ju våra resultat. För vi har en tidspress på oss från det att vi hör den misstänkte och delger misstanke så ska det vara väckt åtal inom sex veckor. Så det är ganska så kort tid då ska vi ha hunnit göra allt och hunnit få ta del av papperen och så ska det till åklagaren och han ska titta igenom innan han kan väcka åtal. Och får vi då ligga och vänta på yttrande från soc så blir ju vår statistik lidande. Och det är ju något som vår Rikspolisstyrelsen kollar på för det är mycket fokus på att hålla de här tiderna.” - Polis

8. Analys

I detta avsnitt ämnar vi analysera den föreliggande kandidatuppsatsens resultat utifrån tidigare forskning och följande teorier: Danermarks samverkansteori och Bolman och Deals organisationsteori.

Detta avsnitt kommer även, att, utifrån de valda teorierna och det aktuella forskningsläget, behandla teman som går att urskilja ur empirin i denna kandidatuppsats.

8.1 Möjligheter och begränsningar med samverkan

I vår insamlade empiri har det framkommit att respondenterna haft ambivalenta svar kring samverkansarbetet, avseende både dess möjligheter och begränsningar. Den tidigare forskningen framställer sällan möjligheterna med samverkan utan istället är studierna inriktade på att undersöka och diskutera de svårigheter som finns med samverkansarbetet. Det är även återkommande i all tidigare forskning att samverkansarbetet innebär vissa konflikter mellan till exempel olika regelverk, kunskapstraditioner och strukturer i organisationerna (Danermark & Kullberg, 1999 samt Löfström 2010). Även om det framkommer i den tidigare forskningen att samverkansarbetet innebär många svårigheter menade respondenterna i denna kandidatuppsats att samverkan var en förutsättning för att det dagliga arbetet skulle kunna utföras. Som exempel på detta togs skillnaderna i befogenheter upp avseende det uppsökande arbetet. Socialarbetarna menade att de behövde poliserna till att legitimera ungdomarna samt att frånta minderåriga alkoholhaltiga drycker eller andra droger. I och med att det i lagen är

reglerat att en socialsekreterare bör sitta med vid förhör var även poliserna beroende av samverkan med socialsekreteraren i sitt dagliga arbete. Samtliga respondenter i studien menade att arbetet underlättades då kommunikation fanns mellan de olika professionerna, exempelvis vid anmälningar.

De olika befogenheterna som professionerna har, var något som fem av respondenterna menade var en fördel och möjlighet med samverkansarbetet. Varken den tidigare forskningen eller de teorier som använts i denna kandidatuppsats har lyft fram möjligheterna med samverkan, utan har istället beskrivit de förutsättningar som behöver finnas för ett lyckat samverkansarbete. Detta kan vi till exempel finna i Danermarks (2005) samverkansteori. Danermark (ibid.) skriver att det krävs vissa förutsättningar för att samverkan ska kunna genomföras mellan olika professioner. En av dessa förutsättningar är att det behövs tillräckliga resurser. Båda de poliser som vi intervjuat har påpekat att socialsekreterarna inte alltid jobbar på de tiderna som brotten begås, vilket i sin tur innebär att poliserna får utföra förhören utan närvarande socialsekreterare. Ett annat exempel på resursbrister i samverkansarbetet var att socialarbetarna menade att poliserna inte alltid kunde närvara på skolavslutningar. Socialarbetarna menade att skolavslutningarna oftast innebär en stökig tid där många ungdomar dricker alkohol eller tar droger, därmed var behovet av att ha poliser närvarande stort. Som nämnt ovan har inte socialarbetarna samma befogenheter som polisen vad gäller alkoholbeslagtagning och legitimering. Detta innebär att det som respondenterna tog upp som en möjlighet med samverkan, i vissa fall också kan ses som en begränsning. Inte minst utifrån att respondenterna även sa att de i många fall är beroende av varandra. Att professionerna är beroende av varandra kan både innebära att samverkansarbetet är en möjlighet men också en begränsning. Ett exempel på detta är att organisationerna behöver varandra genom att de har olika befogenheter som kan hjälpa varandra i arbetet. Ibland finns det dock inte resurser nog för att de ska kunna använda sig av varandras befogenheter och insatser. Samverkanskravet kan således ses som ett möjliggörande av professionernas arbetsuppgifter men också som ett begränsande.

Organisationerna har som nämns ovan, olika resurser i form av tid och befogenheter. Vi har intervjuat anställda från två olika organisationer; socialtjänsten och polisen. Dessa två myndigheter har olika uppdrag, olika lagar och olika arbetssätt. I organisationsteorin beskrivs olika organisationsuppbyggnader. Vi har använt oss av Bolman och Deals (2012) organisationsteori för att förstå de olika organisationerna och hur deras olika uppbyggnader

och strukturer påverkar samverkansarbetet. I denna kandidatuppsats liknas polisens organisation med det strukturella perspektivet och HR-perspektivet är det perspektiv som vi menar att socialtjänsten tillämpar. Detta utifrån att de respondenter som var poliser betonade att deras arbete behövde vara effektivt och att det fanns en hierarkisk uppbyggnad. Respondenterna från socialtjänsten menade att de hade ett friare och mer självstyrande arbete än polisen. Man kan således se att organisationsstrukturen inom polis respektive socialtjänst skiljer sig åt vad gäller resurser i form av tid och befogenheter, vilket i sin tur ger upphov till de svårigheter som respondenterna beskrivit.

8.2 Sekretess mellan myndigheterna – en svårighet vid samverkan

Som har nämnts tidigare i kandidatuppsatsen tillkom en sekretessbrytande lag i januari 2013 (socialtjänstlagen, 2013). Den reglerar att vissa uppgifter får lämnas ut från socialtjänsten till polisen om en ungdom misstänks kunna begå brott, och socialtjänsten har uppgifter som tros kunna hindra att brottet begås. Denna lag tillkom för att underlätta samverkan mellan polis och socialtjänst när det gäller ungdomar i kriminalitet. Trots den nya lagen ansåg respondenterna att sekretessen kunde vara ett hinder i samverkansarbetet.

Danermark (2005) betonar hur viktigt det är att i ett så tidigt skede som möjligt tydliggöra vilka olika regelverk samverkansparterna har. Detta för att undvika att den ena parten missbrukar den makt som regelverket kan innebära. Exempelvis så kan socialtjänsten hävda att det råder sekretess gällande en ungdom när de i själva verket har möjlighet att ringa till vårdnadshavaren genom den sekretessbrytande bestämmelser som ger socialtjänsten möjlighet att ge information till polisen. Ett annat exempel på att ett regelverk kan missbrukas för makt är att sekretessen kan brytas om detta görs utifrån individen bästa. Samtliga respondenter i den föreliggande kandidatuppsatsen menade att i de fall som sekretessen brutits alltid har gjorts utifrån individens bästa. Detta skulle kunna vara ett sätt att utöva makt genom regelverket, men det behöver inte vara så, eftersom ”individens bästa” är ett tolkningsbart begrepp kan bedömningen gällande det variera utifrån vilken organisation som tar beslutet. Utifrån Bolman och Deals (2012) organisationsteori har organisationer olika mål och värderingar beroende på vilken organisationsstruktur som organisationen styrs utifrån. I det fall där polisen ses som en organisation med ett strukturellt perspektiv och socialtjänsten som en organisation med ett HR-perspektiv, skiljer sig organisationernas intressen, mål och värderingar. Därmed kommer beslutet kring ”individens bästa” att skilja sig åt beroende på

vilken organisation som tar beslutet. På så vis kommer alltså ”individens bästa” att vara ett beslut som är styrt av det som organisationen i fråga gynnas bäst av. Även Danermark (2005) tar upp att alla människor har olika synsätt och åsikter beroende på vilken bakgrund de har. Detta kan i sin tur leda till en viss maktkamp mellan individerna som genom utbildning har olika perspektiv på hur arbetet ska utföras (Danermark, 2005). Därför är det viktigt att ha tydlighet i samverkansarbetet (ibid.).

En av poliserna menade att det fanns en rädsla inom myndigheter att göra fel. Under de samverkansträffar som polisen hade med socialtjänsten kunde det framkomma information som han menade var svårt att veta vad man skulle göra med, till exempel om information var anmälningsskyldig eller inte. Det finns exempel på hur detta kan förklaras med hjälp av organisationsteorin. Inom det strukturella perspektivet krävs det att alla tjänstemän håller sig till sina arbetsuppgifter och inte gör fel. Om en tjänsteman gör fel inom det strukturella perspektivet kan det innebära att hela systemet drabbas och tjänstemannen riskerar att bli uppsagd (Bolman & Deal, 2012). Ingen av de socialarbetare som vi intervjuade uttryckte någon rädsla inför att göra fel. Polismyndigheten är ett exempel på en organisation med ett strukturellt perspektiv och därmed kan det förklara polisens oro för att göra fel. Polisen som menade att denna svårighet fanns tyckte att det var viktigt att samverkansarbetet medför att kontakten mellan polis och socialtjänst är så nära att inga tveksamheter uppstår i samverkan.

Det finns alltid konkurrens inom samverkansarbete (Danermark, 2005). I detta fall handlar det om ungdomar i kriminalitet, där polis och socialtjänst för en kamp om vems arbetssätt som är bäst att tillämpa för att åtgärda den sociala problematiken. Trots den nya sekretessbrytande lagen var det bara en av respondenterna som tog upp den, det var en av poliserna. Ingen av de socialarbetare som vi intervjuade nämnde den nya lagen. Detta kan bero på flera saker, till exempel okunskap hos de anställda från socialtjänsten. En annan orsak skulle kunna vara att det finns motvilja från socialarbetarnas sida att utlämna vissa uppgifter till polisen och att använda sig av den nya lagen i praktiken. Då skulle socialtjänstens motvilja bero på att socialtjänsten inte lämnar ut uppgifter för att inte polisen ska kunna styra arbetet i högre grad än de själva. Alla de socialarbetare som vi intervjuade menade att det var enkelt att bryta sekretessen genom att tillfråga ungdomarnas föräldrar. Ändå togs sekretessen upp som ett problem, främst av poliserna som menade att svårigheterna finns i utlämnandet av uppgifter från socialtjänstens sida. Edvall (2012) menar att den sekretessbrytande lagen i praktiken

innebär att socialtjänsten hjälper polisen med det polisiära arbetets uppdrag, som är att tillförsäkra allmänheten trygghet och bekämpa brott. Edvall (2012) menar att socialtjänstens uppdrag, som är att ge stöd och vård, allt mer försvinner och att polisens uppdrag tar över inom området. Utifrån vår empiri går det att skönja en konflikt mellan utlämnandet av uppgifter och den nya sekretessbrytande lagen. Därtill återfinns en paradox gällande sekretessen då socialarbetarna uppger att det är lätt att bryta den, samtidigt som alla respondenter menar att den är ett problem i praktiken. Samtidigt har samtliga respondenter betonat att sekretess måste brytas för att samverkansarbetet ska kunna fungera. Genom att sekretessen bryts uppkommer även ett etiskt dilemma som måste hanteras, där det å ena sidan är olagligt att bryta sekretessen hur som helst, men att det å andra sidan kan krävas för att ett gott samverkansarbete ska kunna utföras.

8.3 Myndigheternas olika arbetssätt och ungdomssyn

Socialtjänsten och polisen är två myndigheter med olika syften, mål och uppdrag. Detta innebär skillnader i deras syn på målgruppen som de samverkar kring. Även arbetssättet kan skiljas åt, professionerna emellan. I den föreliggande kandidatuppsatsen återfanns markanta skillnader mellan socialarbetarnas och polisernas syn på ungdomarna samt det arbetssätt som tillämpades i arbetet med ungdomar i kriminalitet. Bolman och Deal (2012) belyser en organisationsteori som kan tillämpas i detta hänseende. Här skulle socialtjänsten förklaras som en organisation med ett HR-perspektiv. Vid ett sådant perspektiv fokuserar organisationen på relationer och att de anställdas behov blir tillgodosedda liksom organisationens behov. De anställdas och organisationens behov är beroende av varandra. Kreativitet och självständigt arbete uppmuntras och ansvar delegeras till de anställda. Bolman och Deal (2012) skulle vidare mena att polisens organisationsuppbyggnad kan förstås utifrån ett strukturellt perspektiv. Det strukturella perspektivet har en top-down-styrning. Effektivitet och resultat betonas medan kreativitet eller annat självstyrande arbete inte uppmuntras. De anställdas behov är inte relevanta utan de anställda är utbytbara och finns till för organisations syfte. Det är viktigt att det finns en stark struktur och en hierarki där alla vet sina positioner. I den föreliggande studien går det att tyda åsikter hos respondenterna som bekräftar den teoretiska utgångspunkten som Bolman och Deal (2012) förespråkar. Detta eftersom respondenterna flera gånger uttryckt att socialarbetarna hade en bredare syn än poliserna och att poliserna hade ett tunnelseende där de endast såg till brottet. Poliserna

menade att socialtjänstens arbete tog tid eftersom att de hade ett så brett perspektiv. Ett exempel som tydliggör en sådan skillnad mellan myndigheterna är de yttranden som socialtjänsten ska överlämna till polisen inför förhandling. Här menade socialarbetarna att de skulle kartlägga hela ungdomens livssituation vilket kunde ta tid, detta ansåg polisen då fördröjde deras arbete. Poliserna menade att de hade en deadline att följa, eftersom Rikspolisstyrelsen granskade dem och att det därför var viktigt för dem att hålla tiderna. Detta stämmer överens med att polisens organisation har ett strukturellt perspektiv där effektivitet och ordning betonas. Inom det strukturella perspektivet finns även en stark hierarki, denna hierarki gav poliserna i denna kandidatuppsats exempel på när de talade om att de blev granskade av Rikspolisstyrelsen och därmed var tvungna att hålla tiderna. Även socialtjänsten har tidsramar att följa, varför inte dessa togs upp skulle kunna diskuteras. Enligt HR-perspektivet visas mer förståelse för de anställda än vad som görs inom det strukturella perspektivet, vilket skulle kunna vara en förklaring till varför socialtjänsten inte tog upp att de kände sig tidspressade. Danermark (2005) har även han beskrivit organisatoriska förutsättningarna vid samverkan myndigheter emellan. Han skriver att varje organisation har en egen kultur samt att de anställda behöver förhålla sig till den organisation de tillhör. Danermark (2005) menar fortsättningsvis att det finns svårigheter med att samverka med en hierarkisk organisation eftersom den inte är så flexibel. De anställda måste alltid ta upp nya förslag till hierarkins topp för att få godkännande, medan organisationer som inte är lika hierarkiskt uppbyggda har delegerat beslutsmandatet till de anställda i organisationen. Det var en av socialarbetarna som ansåg att de inom socialtjänsten hade mer möjligheter än polisen i arbetet med ungdomar i kriminalitet. Detta skulle kunna vara ett exempel på att socialtjänsten ger utrymme för ett mer självständigt arbete än polisens organisation gör.

I den föreliggande kandidatuppsatsen har vi kommit fram till att det även fanns skillnader mellan respondenterna från polisens och socialtjänstens åsikter om hur målgruppen skulle hanteras. Respondenterna från socialtjänsten menade att de är utbildade att se på bakomliggande orsaker och att poliserna endast såg till den enskilda händelsen. Poliserna ansåg att socialarbetarna var lite ”mjukisar” och att de nog inte ville ha lika hårda straff för ungdomarna som poliserna önskade. En av poliserna framhöll att hen ibland var tvungen att förklara för ungdomarna att situationen de befann sig i var allvarlig och inte är ”någon lek”. Olikheterna professionerna emellan kan bero på att de har olika bakgrund i form av till exempel utbildningar och därmed olika kunskaper och tankar kring hur arbetet med målgruppen ska utföras (Danermark, 2005). Det är inte bara utbildningarna som skiljer sig åt

mellan socialtjänsten och polisen, utan de uppdrag som står definierat i lagarna ger också en förklaring till varför de har olika synsätt och arbetsmetoder (ibid.). De olika attityderna till hur arbetet ska utföras försvårar samverkansarbetet genom att organisationerna inte alltid strävar efter samma mål.

8.4 Förståelsen för den andra professionen vid samverkansarbete

I den tidigare forskningen återkommer diskussionen avseende förutsättningarna för en god samverkan. Löfström (2010) är en forskare som belyser betydelsen av att integrera de olika organisationernas gränser för att skapa ett fungerande samarbete. Organisationer har alltid uppsatta gränser och när de samverkar krävs det att dessa gränser omstruktureras och att organisationerna kommer överens om nya gränser. Danermark och Kullberg (1999) menar att det är viktigt att det redan i grundutbildningen finns en intention att förbereda inför samverkansarbete genom att lära ut olika kunskapsmässiga och organisatoriska förutsättningar samt myndigheters regelverk. En indikation på att utbildningar allt mer riktas till att förbereda inför samverkansarbetet tydliggörs hos en av våra respondenter som varit ute på Polishögskolan och föreläst om barn-i-fara-anmälningar. Detta skulle kunna vara ett exempel på att utbildningarna allt mer riktas till att förbereda inför samverkansarbete och därmed kan undanröja vissa av de problem som uppstår på grund av oförståelse för den andra organisationen vid samverkan. Alla respondenter i kandidatuppsatsen menade att det var viktigt med tydlighet kring positioner och arbetsuppgifter vid samverkan. Med detta menade de att inte polisen skulle utföra socialtjänstens uppgifter eller tvärtom.

Basic (2012) har skrivit att organisationerna menar att de är samarbetsvilliga men att det är den andra professionen som är problemet och som försvårar samverkan genom sin ovilja att samarbeta med dem. Detta är något som inte framkommit i den föreliggande kandidatuppsatsens empiri. Istället framkom att respondenterna talade gott om den andra professionen och menade att de problem som fanns existerade i systemets uppbyggnad eller fanns i form av motsatta regelverk eller olika resurser.

Danermark (2005) skriver att vissa professioner har högre status i vårt samhälle än andra. Detta innebär att när en organisation samverkar med en annan organisation som har högre status, kan den organisation med mest status dra nytta av detta och få mer makt på grund av statusen. En av respondenter i den föreliggande kandidatuppsatsen ville ”slå håll på”

fördomen om att socialarbetare anses vara en ”luddig” profession. Hen menade att allmänheten ansåg att socialtjänsten inte hade ett lika tydligt syfte som polisen, men detta stämmer inte enligt respondenten. Om socialtjänsten anses vara en luddig profession kan detta innebära att polisen också i praktiken kommer att inneha mer makt vid ett samverkan.

8.5 Skillnader i arbetstakt och språk – en påtaglighet i samverkansarbetet

Som tidigare lyfts fram så skiljer sig arbetet hos polisen och socialtjänsten. En ytterligare aspekt som skiljer de åt är kraven på hur snabbt arbetet ska utföras inom respektive myndighet. Poliserna påpekade att socialtjänstens arbete tog längre tid än vad poliserna ansåg behövdes. De menade att detta påverkade deras arbete negativt, i form av att deras omdöme försämras då Riksstyrelsepolisen granskar dem utifrån hur väl de håller sina tidsramar. Enligt det strukturella perspektivet är det viktigt att arbetet är effektivt och ger snabba resultat (Bolman & Deal, 2012). Utifrån att polisens organisation har ett strukturellt perspektiv, blir det tydligt att poliserna hade en högre arbetstakt än vad socialarbetarna hade. Socialarbetarna menade att poliserna inte hade kunskap om socialtjänstens ärendegång och därmed inte hade förståelse för att deras arbete tar längre tid. Exempelvis förklarade socialekreteraren att det ibland uppstår missförstånd med ordet ”akut”. Akut för polisen hade en annan betydelse än det hade för socialarbetarna. Hen menade att det i vissa fall behövdes en tolk mellan polisen och socialtjänsten. Ordet akut för polisen betyder omedelbart, medan det för socialtjänsten innebär två-tre dagar. Detta inför även en ny aspekt kandidatuppsatsens analys i form av språkets betydelse vid samverkan professioner emellan. Danermark (2005) menar att när man utbildar sig inom en kunskapstradition utvecklas språket i enlighet med kunskapstraditionen. Vid samverkan innebär detta att de olika professionerna talar olika språk, vilket kan bli ett hinder vid samverkansarbetet. Det kan skapa missförstånd eller osämja organisationerna emellan och inte minst kan det uppstå en maktkamp kring vilken organisations språk som är bäst lämpat att använda i arbetet med ungdomarna.

9. Sammanfattning & avslutande diskussion

I början av denna kandidatuppsats ställdes följande frågor:

Hur ser samverkan ut mellan polis och socialtjänst när det gäller arbetet med ungdomar i kriminalitet i en mellanstor kommun?

Vilka eventuella möjligheter och begränsningar finns det vid samverkan mellan polis och socialtjänst?

Hur framkommer motsättningen mellan samverkanskravet och det allt mer specialiserade arbetsformerna i samhället, i den empiri vi får fram?

I början av denna kandidatuppsats framställdes en problemformuleringen kring samverkansarbetet. Genom tidigare forskning har det visat sig att samverkansarbetet är till för att underlätta arbetet inom olika områden, men att det ibland skapat mer svårigheter istället. Samtidigt finns ett samverkanskrav och en uppmuntran från bland annat riksdagen om att samverka, myndigheter emellan. Detta för att kunna hjälpa olika målgrupper som riskerar att hamna emellan myndigheternas hjälpinsatser. Vi ville därför undersöka hur samverkansarbetet i en utvald kommun såg ut och fungerade enligt polis och socialarbetare. Efter att ha genomfört intervjuer med sex respondenter som arbetar med ungdomar i kriminalitet, varav två var poliser och fyra anställda av socialtjänsten, framkom ett flertal teman, vilka kan svara på vad samverkan innebär mellan två olika organisationer. Det framkom att det fanns olika regelverk, befogenheter, uppdrag, mål, syften, språk, arbetssätt och synsätt som till viss del försvårade samverkansarbetet. Dessa teman finns preciserade i resultatavsnittet. Tidigare forskning har kommit fram till liknande resultat. Trots svårigheterna som har framkommit var ingen av respondenterna i den föreliggande kandidatuppsatsen missnöjd med samverkan, utan menade tvärtom, att det var en nödvändighet för att arbetet skulle kunna utföras. Frågan är om upplevelsen av att de båda myndigheterna är beroende av att samverka har att göra med den lagstadgade skyldigheten att samverka, eller att arbetet har utformats på ett sådant sätt därför att arbetsrutinerna idag är anpassade efter samverkan? En annan förklaring kan också vara att dagens samhälle kräver samverkan. Vi ställde oss i inledningen tveksamma till hur samverkan skulle kunna fungera med tanke på den individualisering samt specialisering som sker inom alla arbetsområden. Utifrån kandidatuppsatsen empiri framhålls att den problematik som finns med samverkansarbetet många gånger handlar om de två organisationernas olikheter vad gäller

arbetsätt, regelverk, mål, synsätt, befogenheter och uppdrag. Framförallt de två organisationernas syfte och uppgift på samhällsnivå. Polisen ska, som tidigare i uppsatsen nämnts, (se lagstiftning) värna om medborgarnas trygghet i samhället, medan socialarbetarna ska ge stöd och hjälpa till de människor som hamnar i kriminalitet och missbruk. Vi menar att det kan urskiljas en konflikt utifrån denna problematik som nämnts ovan och även att det föreligger en maktkamp där den egna organisationens specialisering skapar svårigheter med att samverka.

Vi har alltså sett att en stor del av svårigheterna kring samverkansarbetet har varit hur organisationerna är uppbyggda. Socialtjänsten och polisen är två myndigheter med olika organisationsstrukturer. Svårigheter med organisationer verkar ha funnits redan 1999 när Danermark och Kullberg skrev sin bok *Samverkan – välfärdsstatens nya arbetsform*. Det är idag 2013 och svårigheterna verkar kvarstå. Kommer detta organisationsdilemma att kvarstå även i fortsättningen? Vi menar att specialiseringstrenden samt de skilda uppdrag, synsätt och arbetsätt som polisen och socialtjänsten har är så stora att samverkansarbetet kan bli problematiskt. Samtidigt finns det idag, som tidigare nämnts, ett samverkanskrav i lagstiftningen som gör att samverkan måste finnas organisationerna emellan. Om samverkan ska kunna fungera ännu bättre i praktiken kommer det kanske att krävas en omstrukturering av organisationernas ursprungliga uppdrag och syfte. Edvall (2012) kritiserade den nya sekretessbrytande bestämmelsen eftersom att hon menade att den bidrar till att socialtjänsten ger information som hjälper polisen i deras brottsutredande arbete. Detta medförde även att socialtjänsten tappade sitt eget uppdrag med att ge vård och stöd. Vi menar att detta är en intressant aspekt att reflektera kring. Kanske är det ett led i den samhällsutveckling som sker, där kriminalitet allt mer anses vara ett individuellt problem än ett samhällsproblem och där polisens främsta uppgift är att skydda allmänheten från de kriminella. Det finns en viss svårighet med att kunna både hjälpa dessa individer samtidigt som allmänheten ska skyddas från dem.

När vi sökte efter tidigare forskning så fann vi ingenting om effekterna för målgrupperna som det samverkas kring. Inte heller någon studie där målgruppernas egen talan kring samverkansarbetet fanns med. Vi kunde heller inte i vår empiri få några svar på effekterna av samverkan mellan myndigheterna. Det går därmed inte att se om arbetet kring ungdomar i kriminalitet förbättrats i takt med den allt mer integrerade samverkan. Respondenterna var alla nöjda med samverkan och beskyllde inte varandra för de svårigheter som fanns utan menade

att det var i organisatorerna som svårigheter fanns. Vi tycker att det var intressant att de ändå var nöjda med tanke på alla de hinder som framkom. Kan detta bero på att de är lojala med organisationen eller att de har ett fungerande etablerat samverkansarbete just i den kommunen som vi undersökte? Vi menar att det specifika urvalet i studien har haft betydelse för det resultat som vi har fått fram. Om studien gjorts i en annan kommun med en annan typ av samhälle hade resultatet kunnat bli annorlunda. Det är av relevans att reflektera över vilka respondenter som väljer att medverka i en kandidatuppsats. Urvalet gjordes efter ett bekvämlighetval, men intentionen med kandidatuppsatsen var att intervjua två kommuner. I den ena kommunen fick vi inte kontakt med några poliser och fick som tidigare nämnt, utesluta denna kommun ur undersökningen. Hade denna kommun som uteslöts och som har en annan typ av samhälle, varit med, så hade empirin med stor sannolikhet sett annorlunda ut.

Syftet med denna kandidatuppsats var att undersöka hur samverkan mellan polis och socialtjänst ser ut. Vi har efter denna studie fått en bredare insyn i hur en sådan samverkan kan fungera i en kommun i Sverige. Frågan kvarstår ändå om hur klienterna påverkas av samverkan. Även om polis och socialtjänstemännen har en god samverkan behöver inte effekterna för klienterna bli goda. Kanske krävs det mer forskning avseende de egentliga konsekvenserna blir för ungdomarna. Vi menar att forskningen behöver synliggöra de effekter som samverkansarbetet innebär för ungdomarna. Det är trots allt för ungdomarnas skull som myndigheterna samverkar.

10. Referenser

10.1 Böcker

Basic, Goran (2012). *Samverkan blir kamp: en sociologisk analys av ett projekt i ungdomsvården*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2012

Bauman, Zygmunt (2002) *Det individualiserade samhället*. Uddevalla: Diadalos

Bolman, Lee G & Deal, Terrence E (2012). *Nya perspektiv på organisation och ledarskap*. Lund: Studentlitteratur

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Clevesköld, Lars, Lundgren, Lars & Thunved, Anders (2011). *Handläggning inom socialtjänsten*. 15., [omarb.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Danermark, Berth (2005). *Samverkan – himmel eller helvete?* 1 uppl. Malmö: Gleerups Utbildning AB

Danermark, Berth & Kullberg, Christian (1999). *Samverkan: välfärdsstatens nya arbetsform*. Lund: Studentlitteratur

Edvall Malm, Disa (2012) *Det socio-polisiära handlingsnätet – om kopplingar mellan polis och socialtjänst kring ungdomars kriminalitet och missbruk*. Umeå: Print & Media

Engdahl, O. & Larsson, B., (2006), *Sociologiska perspektiv*, Studentlitteratur

Estrada, Felipe (2010) *Våld som ett (bra) samhällsproblem*, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab

Furuhagen, Björn (2009) *Från fjärdingsman till närpolis - en kortfattad svensk polishistoria*
Växjö university

Germundsson, Per (2011). *Lärare, socialsekreterare och barn som far illa: om sociala representationer och interprofessionell samverkan*. Diss. Örebro : Örebro universitet, 2011

Löfström, Mikael (2010). *Samverkan och gränser: studier av samverkansprojekt i offentlig*

Caroline Seyfali &
Ebba Warntoft

sektor. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2010

Månsson, Per (2007) *Moderna samhällsteorier – Traditioner riktningar teoretiker* Norstedts
Finland

Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra
och rapportera en undersökning*. 3., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Strategi för samverkan: kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. (2007).
Stockholm: Myndigheten för skolutveckling

10.3 Internetkällor

Brottsförbygganderådet (2012) ”Sekretess försvårar arbete med sociala insatsgrupper
<http://www.bra.se/bra/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2012-11-06-sekretess-forsvarar-arbete-med-sociala-insatsgrupper.html> BRÅ:s officiella hemsida(2013-04-05)

11. Bilagor

11.1 Bilaga 1

Informationsblad

Vi är två socionomstudenter vid Campus Helsingborg, Lunds Universitet. Nu går vi vår sjätte termin och ska skriva vår C-uppsats. Vi har valt att skriva om samarbetet mellan socialtjänst och polis kring ungdomar i kriminalitet. För att kunna genomföra vår studie krävs det att vi gör intervjuer med personer som har kunskap om och arbetar med detta.

Deltagandet i denna studie är helt frivilligt och det är tillåtet att avbryta deltagandet när som helst utan motivering. Studien är anonym och därmed kommer din medverkan inte kunna kopplas till dig. Underlaget kommer endast att användas till denna studie och kommer inte att återanvändas.

Vi skulle gärna vilja använda diktafon under intervjun. Detta för att inte missa någon information. Men om du motsätter dig användningen av diktafon respekteras detta.

När vår uppsats är färdig skickar vi gärna en kopia till dig om du är intresserad.

Om du efter intervjun vill tillägga eller vill att vi tar bort något får du gärna kontakta oss.

Caroline Seyfali
carolineseyfali@hotmail.com

Ebba Warntoft
ebba.warntoft@hotmail.com

11.2 Bilaga 2

Intervjuguide

Hur länge har du arbetat med det här?

Hur kommer det sig att du valde att arbeta med just detta?

Vilka mål har er verksamhet?

Är något av målen svårare att uppnå, och varför i så fall?

Hur ser ärendegenomgången ut?

Vad gör ni när en ungdom kommer till er kännedom?

På vilket sätt hittar ni ungdomar i er uppsökande verksamhet?

Vilka faktorer har varit begränsande i arbetet?

Vilka hinder har ni stött på?

Har ni några befogenheter som inte socialtjänsten/polisen har?

På vilket sätt har arbetet förändrats sen ni började samarbeta med socialtjänsten/polisen?

Finns det saker ni hade velat göra som det inte finns möjlighet att göra?

Har du fått mer befogenheter sen ni började samarbeta med socialtjänsten/polisen?

Vilka fördelar ser du med att samarbeta med socialtjänsten/polisen?

Vilka nackdelar ser du med att samarbeta med socialtjänsten/polisen?

Vilka likheter finns det rent praktiskt mellan er?

Vilka skillnader finns det rent praktiskt mellan er?